

בש"פ 6778/19 - שלום טוביאנה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6778/19

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: שלום טוביאנה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד (כב' השופט ח' טרסי) בעמ"ת
58013-09-19 מיום 26.9.2019

בשם המבקש: עו"ד קארין בן עמי

החלטה

1. נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום המייחסים לו עבירות של גניבה; התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה או פשע; קשירת קשר לפשע; ושתי עבירות של הפרת הוראה חוקית. לצד כתבי האישום הוגשה בקשה למעצר המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 10.7.2019 הורה בית המשפט השלום בפתח תקווה (כב' השופט א' מלמד) על מעצר המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. נקבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המעשים המיוחסים למבקש, וכי ישנה עילת מעצר של מסוכנות המצויה ברף הגבוה. בהקשר זה צוין גם כי המבקש הפר לכאורה הוראה חוקית של בית המשפט בשתי הזדמנויות שונות, וכי מדובר בעילת מעצר עצמאית המעצימה את עילת המסוכנות. על רקע האמור, בשים לב לעברו הפלילי המכביד של המבקש, לקיומם של כמה כתבי אישום תלויים ועומדים נגדו המייחסים לו, בין היתר, עבירות של פריצה, הפרות הוראה חוקית ועבירות רכוש נוספות, ונוכח חוסר היכולת ליתן אמון במבקש, לא ניתן לשחררו לחלופת מעצר. מכאן גם כי אין טעם בקבלת תסקיר שירות המבחן.

2. על החלטה זו הגיש המבקש ערר שבגדרו ביקש להפנותו לשירות המבחן כדי לבחון את אפשרות שחרורו לחלופת מעצר בקהילה טיפולית. ביום 4.8.2019 בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ע' כהן) קיבל את הערר והורה על הכנת תסקיר על ידי שירות המבחן ועל קיום דיון בבית משפט השלום בעניינו של המבקש ביום 21.8.2019.

3. בתסקיר מיום 14.8.2019 שירות המבחן המליץ שלא לשחרר את המבקש לחלופת מעצר בשל עברו הפלילי וכן בהינתן חוסר הצלחתם של ניסיונותיו להתמיד בהליכי טיפול בעבר. ביום 21.8.2019 הורה בית המשפט השלום בפתח תקווה (כב' השופט א' שרון) על הכנת תסקיר משלים בעניינו של המבקש. בית המשפט קבע כי אין לקבל החלטה סופית בנוגע לשחררו של המבקש לחלופת מעצר נוכח התנהלותו החיובית של האחרון בחודשיים שבהם היה נתון במעצר. בתסקיר משלים מיום 3.9.2019 התרשם שירות המבחן ממאמציו של המבקש להיגמל מצריכת סמים, אך הובע ספק ביכולתו של המבקש להתמיד במסגרת טיפולית. עוד התרשם שירות המבחן כי טיפול ייעודי בסמים הוא הכרחי להפחתת הסיכון הנשקף מן המבקש. הומלץ לאפשר לבחון את התאמת שילובו בקהילה הטיפולית "מלכישוע" (להלן: הקהילה הטיפולית). בתסקיר משלים מיום 18.9.2019 נמסר כי המבקש עבר את תהליך הקליטה לצורך שילובו בקהילה הטיפולית, וכן כי המפקחת המגבה הדרושה בנסיבות העניין נמצאה מתאימה לפיקוח על המבקש. נוכח האמור, הומלץ לשחרר את המבקש לחלופת מעצר במסגרת הטיפולית.

4. בית המשפט השלום בפתח תקווה (כב' השופט א' מלמד) קיבל את המלצתו האמורה של שירות המבחן וקבע כי יש לשחרר את המבקש לחלופת מעצר בקהילה הטיפולית. בית המשפט עמד על התנאים שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה פ"ד (3) 101 (2011) (להלן: עניין סויסה) בהתייחס לשחרור לחלופת מעצר עובר לגזר הדין. נקבע כי הגם שהמבקש לא עומד בתנאי הראשון שעניינו התחלת הגמילה קודם לביצוע העבירה שבגינה נעצר, הרי שאפשרות שחרורו של המבקש לקהילה טיפולית נבחנה בדקדקנות על ידי שירות המבחן, שראה בסופו של יום להמליץ על כך. עוד צוין כי מדובר במוסד מוכר היטב לגורמים הטיפוליים, וכי בכוחו, ככל הניתן, להפחית את המסוכנות הנשקפת מן המבקש.

5. המשיבה עררה על החלטה זו. ביום 26.9.2019 קיבל בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ח' טרסי) את הערר. בית המשפט עמד על כך שכתב האישום הנוכחי הוא השלישי במספר שהוגש נגד המבקש בתוך 14 חודשים בלבד; כי מדובר באישומים הנוגעים לעבירות רכוש ברמת חומרה גבוהה; וכי חלק מהעבירות בוצעו תוך הפרת תנאי שחרור שנקבעו. עוד התייחס בית המשפט לעברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל הרשעות בעבירות מגוונות, לרבות בעבירות של הפרות הוראה חוקית והרשעה בעבירת שיבוש מהלכי משפט, שבגינן גם נשא המבקש בעונוי מאסר. כן עמד בית המשפט על כך שהעבירות שבמוקד כתבי האישום הנוכחיים בוצעו זמן קצר לאחר שחרור המבקש ממאסר, וכאשר תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בן 12 חודשים. על רקע כל אלה קבע בית המשפט כי המסוכנות הנשקפת מהמבקש היא גבוהה, בין היתר נוכח הרצידיביזם המאפיין את התנהלותו העבריינית המתמשכת, לרבות "הפרות סדרתיות" של תנאי המעצר המגבילים. עוד עמד בית המשפט על הקשיים שעלו בתסקיר מיום 14.8.2019 בכל הנוגע להליך טיפולי, נוכח ניסיונות עבר שכשלו והיעדר כוחות לשינוי. לפיכך סבר בית המשפט כי גם שני התנאים הנוספים שנקבעו בעניין סויסה אינם מתקיימים. בסיכומם של דברים נמצא כי המבקש אינו עומד בתנאי הלכת סויסה המאפשרים שחרור למוסד טיפולי בשלב המעצר, והורה על מעצר המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו מאחורי סורג ובריא.

6. מכאן הבקשה שלפניי. לטענת המבקש, המקרה דנן מעלה שאלה עקרונית בדבר המשקל שיש לתת לתסקיר שירות מבחן בנסיבות שבהן בית המשפט הורה על הכנת תסקיר, ובית משפט השלום קיבל את המלצת שירות המבחן. עוד המבקש סבור כי העובדה שהערכאות השונות קיבלו החלטות שונות בעניינו משמשת אף היא כעילה לקבלת הבקשה. כמו כן, המבקש טוען שבית המשפט המחוזי שגה באופן יישומו את המבחנים שנקבעו בעניין סויסה על נסיבותיו של המבקש. המבקש מדגיש את התהליך החיובי שעבר ואת המלצת שירות המבחן האחרונה לשחררו לחלופת מעצר כאשר נטען כי אלו לא קיבלו התייחסות מספקת בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 26.9.2019.

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה שדינה להידחות. כידוע, רשות לערור על החלטת בית משפט מחוזי בערר שעניינו מעצר תינתן רק בהינתן שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או בהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, אף בהיעדר שאלה עקרונית כאמור (בש"פ 818/18 אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (29.1.2018); בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.4.2011)). הבקשה שלפניי אינה נמנית על המקרים האמורים. תחילה יצוין כי בניגוד לטענות המבקש, עיון בהחלטת בית המשפט המחוזי מלמדת כי התחשב במכלול התסקירים שהונחו לפניו, ולא רק בתסקיר הראשון. אף על פי כן, בית המשפט ראה לסטות מההמלצה לשחרר את המבקש לקהילה הטיפולית מן הנימוקים שפורטו לעיל. באשר לטענה בדבר המשקל שיש לייחס לתסקיר שירות מבחן בנסיבות המקרה דנן, כלל הוא כי "בית המשפט אינו מחויב באימוץ מסקנתו של שירות המבחן בתסקיר המעצר, שכן זה מהווה הכלי העזר בלבד לגיבוש החלטה בשאלת אפשרות שחרורו של נאשם לחלופת מעצר, ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט" (בש"פ 5233/13 אלאוף נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.7.2013); ראו גם: בש"פ 5409/12 רדומיסלסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.7.2012) (להלן: עניין רדומיסלסקי)). לא מצאתי כי יש באופן שיישם בית המשפט הלכה זו בנסיבות המקרה טעם למתן רשות לערער לפני בית משפט זה (מבלי שאני נדרש לגופה של החלטה). בדומה, גם טענות המבקש המכוונות ליישום עניין סוסיסה בנסיבותיו של המבקש, נוגעות בבירור ליישום הדין ואינן מגלות עילה למתן רשות כאמור (בש"פ 2169/19 עראבי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (27.3.2016)). גם העובדה כי בערכאות הקודמות התקבלו הכרעות סותרות אינה מצדיקה מתן רשות לערור (עניין רדומיסלסקי, פסקה 5).

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ל' בתשרי התש"ף (29.10.2019).

שׁוֹפֵט